

ДЕЛЕНКО Валентина – асистент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Туган-Барановського, 7, м. Львів, 79000, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4010-2955>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/IST-3554-2023>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.10>

Бібліографічний опис статті: Деленко, В. (2023). Методична підготовка як необхідна складова професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. № 16(48), 72–78, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.10>

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз вітчизняних наукових досліджень з питань професійної підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти загалом та методичної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти зокрема. Автором зазначено, що методична підготовка є вагомим складовим професійної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти в умовах вищої школи. Визначено сукупність професійно-особистісних характеристик фахівця дошкільної освіти: сформованість професійно-педагогічної культури, наявність методичної компетентності, готовність до проведення навчально-виховної діяльності в умовах закладу дошкільної освіти. Обґрунтовано вимоги до професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти (цілісність у всій системі навчання; забезпечення ефективної реалізації основних функцій педагога-фахівця у майбутньому; розвиток обізнаності у психолого-педагогічній та фаховій галузях знань; формування і розвиток професійних умінь та навичок, особистого досвіду та набуття загальної освіченості й ерудованості). Запропоновано різні підходи до визначення поняття «методична культура», виокремлено найбільш важливі критерії оцінювання рівнів її сформованості: технологічна активність, педагогічне мислення, професійна грамотність, функціональна грамотність; зазначено рівні сформованості: адаптивний, репродуктивний, евристичний, креативний. Автором визначено завдання (мотивування майбутніх вихователів до формування власної методичної компетентності; формування здатності у майбутніх вихователів до використання професійних умінь і навичок для практичного вирішення завдань організації освітнього процесу в умовах закладу дошкільної освіти), описано зміст і структурні компоненти (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний, рефлексивний, креативний), принципи (активності, цілеспрямованості, науковості тощо) методичної підготовки майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти. Запропоновано педагогічні умови ефективного формування методичної культури майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: педагогічна культура, методична підготовка, вихователь закладу дошкільної освіти.

DELENKO Valentyna – Assistant at the Department of Primary and Preschool Education, Ivan Franko National University of Lviv, 7, Tugan Baranovskoho Str., Lviv, 79000, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4010-2955>

ResearcherID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/IST-3554-2023>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.10>

To cite this article: Delenko, V. (2023). Metodychna pidhotovka yak neobkhdna skladova profesiinoi pidhotovky maibutnoho vykhovatelya zakladu doshkilnoi osvity [Methodological training as a necessary component of the professional training of a future preschool teache]. *Human Studies. Series of Pedagogy*, № 16(48), 72–78, doi: <https://doi.org/10.24919/2413-2039.16/48.10>

METHODOLOGICAL TRAINING AS A NECESSARY COMPONENT OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF A FUTURE PRESCHOOL TEACHER

Summary. *The article presents the complete analysis of domestic scientific research on the issues of professional training of future educators in general and methodological training of future preschool teachers in particular. The author has emphasized the importance of methodological training as a significant component of the professional training of future preschool teachers in higher education. A set of professional and personal characteristics of a preschool educator has been determined: the formation of professional and pedagogical culture, methodological competence, and readiness to conduct educational activities in preschool education institutions. The requirements for the professional training of a future preschool teacher have been substantiated: the integrity of the entire training system; ensuring the effective implementation of the future teacher's main functions; the awareness of the psychological, pedagogical, and professional fields of knowledge; shaping and developing professional skills, personal experience, and gaining general literacy and erudition. Different approaches to defining the concept of "methodological culture" have been suggested, and the most important criteria for assessing the levels of its formation have been identified: technological activity, pedagogical thinking, and professional and functional literacy; the levels of its formation have been indicated: adaptive, reproductive, as well as heuristic and creative. The author has defined the tasks (motivation of future educators to form their methodological competence; formation of future educators' ability to use professional skills and abilities for the practical solution of the tasks of organizing the educational process in preschool education), the content and structural components (motivational, cognitive, activity, personal, reflective, creative), and principles (activity, determination, scientific, etc.) of methodological training of future preschool teachers have been outlined. The pedagogical conditions for the effective formation of future preschool teachers' methodological culture in the context of professional training have been suggested.*

Key words: *pedagogical culture, methodological training, preschool teacher, professional training.*

Вступ. Система дошкільної освіти потребує фахівців, які будуть спроможні організувати освітній процес з урахуванням потреб і запитів сучасного суспільства та індивідуального потенціалу дітей дошкільного віку. Професійна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (ЗДО) – це цілеспрямована систематична та планомірна організація освітнього процесу у різних типах освітніх закладів, що передбачає формування та становлення фахівця, який вирізнятиметься високим рівнем сформованості методичної культури, яку ми розглядаємо у контексті із такими поняттями як «культура», «педагогічна культура» та «професійна культура».

Аналіз останніх досліджень. Проблема професійно-педагогічної підготовки майбутнього педагога привертає увагу багатьох дослідників (В. Андрущенко, Н. Гузій, Н. Дем'яненко, Л. Кондрашова, Н. Мачинська, С. Сисоєва). Дослідники стверджують, що майбутні фахівці педагогічних галузей повинні бути носіями новітніх технологій і компетентно їх реалізовувати в освітній практиці.

Серед провідних напрямів вітчизняних наукових досліджень чільне місце займають наукові розвідки з проблеми професійно-педагогічної підготовки фахівців дошкільної

освіти, зокрема: формування професійної компетентності вихователів ЗДО в умовах ступеневої підготовки (Г. Беленька); сутність компетентнісного підходу в підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти у закладах вищої освіти (ЗВО) (А. Богуш); фахова підготовка вихователя закладу дошкільної освіти до економічного виховання дітей (Н. Грама); підготовка майбутніх вихователів ЗДО до організації процесу науково-практичного оволодіння дошкільниками об'єктами довкілля (Л. Зайцева); формування художніх і конструктивних умінь у майбутніх вихователів ЗДО (Н. Голота); підготовка вихователів до організації еколого-дослідницької діяльності дітей у природі (Н. Лисенко, З. Плохій).

У контексті проблематики нашого дослідження заслуговують на увагу наукові здобутки вітчизняних дослідників у контексті: підготовки майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності (Л. Козак, В. Кошель, Н. Юрченко); розвитку методичної культури майбутніх вихователів дошкільної освіти у контексті професійної підготовки (І. Підлипняк, Н. Нікула).

Мета статті. На основі теоретичного аналізу вітчизняних наукових досліджень,

тривалого практичного досвіду визначити тенденції формування професійно-педагогічної культури майбутнього вихователя ЗДО; виокремити завдання, структурні компоненти та принципи методичної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в умовах ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Основне завдання дошкільної освіти, на думку Кіктенко А., не стільки озброїти дитину системою галузевих знань, скільки наукою життя (Кіктенко, 2014, с. 66). У дослідженні акцентовано, що суспільству необхідні люди, які вирізняються життєздатністю, самостійністю, практичною спрямованістю, творчим підходом, для яких характерним є розвинене почуття відповідальності, гідності, совісті. Саме тому пріоритетним є ціннісний, морально-соціальний розвиток особистості з перших років її життя (Кіктенко, 2014).

Сергеєва В. стверджує, що педагог ЗДО – це фахівець, який прагне до самовдосконалення відповідно до ідей гуманізації виховання, знає і вміє використовувати на практиці досягнення науки, складати власні оригінальні методики навчання дітей, працювати в нових політичних і економічних умовах, здійснювати ефективні форми педагогічної роботи з батьками та громадськістю (Сергеєва, 2014).

Враховуючи положення чинного законодавства в галузі розвитку дошкільної освіти та системи дошкільної підготовки, дотримуючись реалізації положень наступності у системі дошкільної та початкової освіти, ми звертаємо увагу на методичну культуру вчителя початкових класів. Нікула Н. стверджує, що методична культура – це інтегративна якість особистості вчителя, представлена сукупністю мотивів, цінностей, компетенцій, вмінь оптимально використовувати різноманітні методи, засоби навчання в багатопредметному середовищі початкової школи, що базуються на основі рефлексивних дій і забезпечують високий рівень професійної діяльності педагога спрямований на творчість та самовдосконалення (Нікула, 2015, с.48).

У контексті нашого дослідження акцентуємо увагу на посаді – методист закладу дошкільної освіти. В Українському педагогічному словнику зазначено, що методист – це фахівець у галузі методики вивчення якогось навчального предмета. Методистом також називається працівник методичної установи. Його обов'язки – вивчення стану викладання того чи іншого навчального предмета; виявлення, узагальнення й поширення досвіду кращих учителів і шкіл; організація методичної роботи з учителями; надання допомоги

учителям у проведенні навчально-виховної роботи (Гончаренко, 2011, с.281).

Професійна підготовка, як зазначає Сергеєва В., це забезпечення широкого загального світогляду і високої культури, професійного знання педагогіки, психології, теорії та наукових основ управління; здатності реалізувати свої знання на практиці; опанування методів психолого-педагогічного, соціального дослідження, всього комплексу педагогічних і управлінських умінь. (Сергеєва, 2014).

Спираючись на аналіз науково-теоретичних досліджень та отриманого практичного досвіду, ми зазначаємо, що фахівець дошкільної освіти повинен володіти сукупністю таких професійно-особистісних характеристик:

- сформованість професійно-педагогічної культури (Куліш, 2014);
- наявність методичної компетентності як важливого критерію сформованості професійно-педагогічної культури фахівця дошкільної освіти (Нікула, 2015);
- готовність до проведення навчально-виховної діяльності в умовах ЗДО, враховуючи швидкоплинність та мінливість вітчизняних та світових тенденцій розвитку освітньої політики в галузі дошкілля (Підліпняк, 2013).

Отож, варто зазначити, що для ефективної професійно-педагогічної діяльності вихователь ЗДО повинен бути наділений такими професійно-особистісними характеристиками: широкою ерудицією, сучасним світоглядом, адекватною самооцінкою, психолого-педагогічною освіченістю, педагогічним тактом. Майбутній вихователь дошкільної установи має володіти здатністю поєднувати сучасні знання, професіоналізм і соціальну активність, володіти комплексом морально-етичних якостей (гуманізм, полікультурність та міжкультурність, ввічливість, толерантність та ін.), що визначаються як фахова компетентність фахівця-дошкільника.

Спираючись на вищезазначене, ми визначаємо такі вимоги до професійної підготовки майбутнього вихователя ЗДО:

- цілісність усієї системи навчання, що забезпечує формування професійно-особистісних якостей, знань і умінь фахівця;
- забезпечення ефективної реалізації основних функцій педагога-фахівця безпосередньо у практичній діяльності;
- розвиток обізнаності у психолого-педагогічній та фаховій галузях знань;
- формування і розвиток професійних вмінь та навичок, що передбачає формування

особистого досвіду, набуття загальної освіченості й ерудованості тощо.

Сергеєва В. трактує професіонала – фахівця дошкільної освіти – як цілісний суб'єкт, активний, вільний і відповідальний у проектуванні, утворенні та творчому перетворенні власної діяльності. Основними особливостями діяльності фахівця дослідниця визначає комплексність та цілісність, творчий характер, поєднання колективної діяльності та індивідуальної творчості. (Сергеєва, 2014).

Професійне становлення майбутнього вихователя в процесі його підготовки у вищій школі передбачає не тільки оволодіння певною сукупністю знань, умінь, навичок, але і його особистісне самовдосконалення, активізацію професійної позиції, виховання таких якостей, як комунікативність, тактовність, критичність тощо. Куліш В. зазначає, що фактором успішності професійної діяльності майбутнього вихователя виявляється сформованість цілісності його особистості (Куліш, 2014, с. 74).

У контексті професійної підготовки майбутнього вихователя ЗДО дослідники акцентують увагу і на формуванні готовності до професійної діяльності, визначаючи її як:

– основу фахової підготовки до педагогічної діяльності, що потребує пошуків у створенні цілісної ефективної системи цієї підготовки; фахова підготовка повинна базуватися на ефективній побудові освітнього процесу, забезпечуючи поступову трансформацію пізнавальної діяльності у професійно спрямовану (Куліш, 2014, с. 76);

– необхідність оволодіння високим рівнем загальної культури, професійно-педагогічною компетентністю, здатністю нетрадиційно підходити до вирішення різноманітних педагогічних ситуацій, здійснювати свою діяльність на інноваційній основі (Підлипняк, 2013, с. 34-35).

Спираючись на аналіз теоретичних джерел, наукові підходи розвитку педагогічної освіти, ми визначаємо тенденції формування та розвитку професійно-педагогічної культури (ППК) майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти, вагомим структурним компонентом якої виступає методична культура. На основі запропонованих тенденцій ми пропонуємо критерії оцінювання сформованості методичної культури майбутнього вихователя ЗДО в умовах професійної підготовки (табл. 1).

Таблиця 1

Тенденції формування та розвитку професійно-педагогічної культури майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти

Назва тенденції / підхід у визначенні	Змістова характеристика	Критерії сформованості
Перша тенденція / культурологічний підхід	ППК – вагома частина загальної культури особистості з переважаючою у ній методологічною складовою; культура особистості вихователя ЗДО поєднує в собі загальнолюдські цінності, соціальні норми, відносини і способи професійної діяльності	Педагогічна взаємодія на задах партнерства
Друга тенденція / аксіологічний підхід	Професійні та особистісні цінності – вагомий структурний елемент професійно-педагогічної культури вихователя ЗДО.	Ціннісне ставлення до професійної діяльності
Третя тенденція / інтегрований підхід	ППК – інтегративна якість фахівця, що характеризує його здатність до методичної діяльності; інтегрована особистісна характеристика професійної компетентності фахівця, його загальної та професійної культури.	Педагогічне мислення, його різновиди
Четверта тенденція / діяльнісний підхід	Ефективність включення педагога у професійну діяльність із застосування методичних знань, форм трансляції кращого педагогічного досвіду	Технологічна активність
П'ята тенденція / акмеологічний підхід	Сформована мотиваційна готовність до самоосвіти, самонавчання, професійного зростання упродовж життя	Професійно-педагогічне самовдосконалення вихователя
Шоста тенденція / креативний підхід	Результат системного засвоєння знань, норм та цінностей виховного та розвивального навчання, творчої діяльності сучасного педагога, культурного потенціалу	Творча активність

Розвиток методичної культури майбутнього вихователя ЗДО у процесі професійної підготовки можна представити як процес проходження певних рівнів професійного становлення, а це: методична грамотність – готовність до методичної діяльності – методична компетентність, що в свою чергу характеризується певними рівнями сформованості методичної культури вихователя: адаптивний, репродуктивний, евристичний, креативний.

Грамотність – це не тільки вміння читати та писати, це здатність використовувати прочитане, одержувати нові знання для себе та передавати їх іншим. У контексті нашого дослідження, методична грамотність вихователя ЗДО характеризується певним рівнем володіння професійно-зорієнтованими знаннями, вміннями, правилами, необхідними для успішної професійно-педагогічної діяльності в системі дошкільної освіти.

Ми співставили рівні професійного становлення та рівні сформованості методичної культури майбутнього вихователя ЗДО та уклали це в таблицю 2.

Схарактеризовані нами тенденції відображають науковий підхід у розвитку методичної культури майбутніх вихователів ЗДО, що свідчить про актуальність та пріоритетність досліджуваної проблематики. Професійна підготовка майбутніх вихователів в умовах ЗВО повинна бути спрямована на досягнення важливої мети навчання – становлення органічної цілісної педагогічної системи, яка утверджує людину як найвищу соціальну цінність та забезпечує ґрунтовний загальнокультурний розвиток особистості фахівця дошкільної освіти.

Завдання методичної підготовки:

- мотивування майбутніх вихователів до формування методичної компетентності в умовах професійної підготовки;
- формування системи компетентностей у майбутніх вихователів, що забезпечать реалізацію завдань формування особистості дошкільника в умовах ЗДО;
- формування готовності у майбутніх вихователів до використання професійних умінь і навичок для індивідуального професійного зростання;

Таблиця 2

Співставлення рівнів професійного становлення та рівнів сформованості методичної культури

Рівні професійного становлення		Рівні сформованості методичної культури
методична грамотність	<i>Чіткої відповідності між рівнями професійного становлення та рівнями сформованості методичної культури ми не визначаємо, бо вважаємо, що це буде штучно створювана взаємозалежність у загальному процесі методичної підготовки майбутніх вихователів ЗДО</i>	адаптивний
готовність до методичної діяльності		репродуктивний
методична компетентність		евристичний
		креативний

– розвиток професійно-особистісних якостей майбутніх вихователів для ефективного формування позитивного професійного іміджу;

– розвиток креативності майбутніх вихователів для підвищення ефективності організації в різних типах освітніх закладів.

У контексті нашого дослідження ми пропонуємо провести паралелі між структурними компонентами методичної підготовки, їх змістом та принципами підготовки, які виступають базовою основою (таблиця 3).

Ефективність методичної підготовки майбутнього вихователя ЗДО значною мірою залежить, зокрема, від дотримання певних педагогічних умов:

- формування мотивації у майбутніх вихователів до створення та розвитку індивідуальної педагогічної концепції;
- оволодіння майбутніми вихователями ЗДО на високому рівні усіма складовими теоретичної підготовки;
- формування готовності до професійного зростання упродовж життя у майбутніх

Таблиця 3

Співвідношення та взаємозумовленість структурних компонентів та принципів методичної підготовки

Структурні компоненти підготовки	Зміст підготовки	Принципи підготовки
Мотиваційний	Наявність сукупності мотивів до формування індивідуального стилю професійної діяльності	<i>Загальнодидактичні:</i> цілеспрямованості; науковості; природовідповідності; свідомості; активності; емоційності
Когнітивний	Система знань майбутнього вихователя, науково-професійний світогляд	
Діяльнісний	Оволодіння техніками і технологіями для практичної реалізації завдань організації освітнього процесу в умовах ЗДО	<i>Специфічні:</i> інтеграції; креативності; академічної доброчесності; етнічності
Особистісний	Сформованість професійно-особистісних якостей майбутнього вихователя	
Рефлексивний	Здатність до самооцінки і самоаналізу власної діяльності	
Креативний	Сукупність умінь і навичок для оригінального розв'язання педагогічних завдань	

вихователів з метою їх професійно-особистісного самовдосконалення;

– формування готовності до оцінювання та самооцінювання педагогічної діяльності та отриманих результатів, здійснення аналітико-прогностичної діяльності;

– формування готовності до критичного добору та застосування засобів професійної діяльності майбутніми вихователями в практичній професійній діяльності в організації освітнього процесу в умовах ЗДО.

Висновки. Отож, методична підготовка як необхідна складова професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти, прослідковується нами у такій логічній послідовності: *професійна підготовка – методична*

підготовка – методична культура – методична компетентність. Ефективність методичної підготовки залежить від створеної та апробованою освітньо-професійної програми, яка забезпечує підготовку майбутніх фахівців в умовах ЗВО. Ми зазначаємо, що належну методичну підготовку можна рекомендувати слухачам магістратури, оскільки вони вже володіють базовими знаннями про систему дошкільної освіти та виховання, отриманими на першому, бакалаврському, рівні вищої освіти. Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробці та апробації освітніх компонентів, які б на засадах інтегрованості забезпечували ефективну реалізацію завдань методичної підготовки в умовах ЗВО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.

2. Кіктенко А.І. Психологічні аспекти підготовки майбутнього вихователя сучасного ДНЗ до розвитку елементарних математичних уявлень. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Випуск 1.45 (106). Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. 182 с. С. 64-68. URL: [http://library.mdu.edu.ua/Documents/Науковий%20вісник/Педагогічні%20науки/1.45%20\(106\).PDF#page=73](http://library.mdu.edu.ua/Documents/Науковий%20вісник/Педагогічні%20науки/1.45%20(106).PDF#page=73)

3. Куліш Р.В. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до професійної діяльності. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Випуск 1.45 (106). Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. 182 С. С. 73-77. URL: [http://library.mdu.edu.ua/Documents/Науковий%20вісник/Педагогічні%20науки/1.45%20\(106\).PDF#page=73](http://library.mdu.edu.ua/Documents/Науковий%20вісник/Педагогічні%20науки/1.45%20(106).PDF#page=73)

4. Нікула Н.В. Програма формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(19), Issue: 38, 2015. С.47-50. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/02/Nikula-N.-V.-The-role-of-culture-in-ensuring-the-methodological-quality-of-teacher-professional.pdf>

5. Підлипняк І. Ю. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2013. № 44. С. 28-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2013_44_6

6. Сергеева В. Ф. Технологічний підхід до професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Додаток 3 до вип. 31 : Тематичний випуск « Проблеми емпіричних досліджень у психології». К.: Гнозис, 2014. С. 323-329. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153580447.pdf>

REFERENCES

1. Honcharenko S.U. (2011). *Ukrainskyi pedahohichniy entsyklopedychnyi slovnyk* [Ukrainian pedagogical encyclopedic dictionary]. Vydannia druhe, dopovnene y vypravlene. Rivne: Volynski oberehy, 552 s. [in Ukrainian].

2. Kiktenko A.I. (2014). *Psykhologichni aspekty pidhotovky maibutnoho vykhovatelya suchasnoho DNZ do rozvytku elementarnykh matematychnykh uavlenn* [Psychological aspects of preparing the future teacher of modern primary schools for the development of elementary mathematical ideas]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho : zbirnyk naukovykh prats. Vypusk 1.45 (106)*. Mykolaiv : MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho, 182 s. S. 64-68. [in Ukrainian].

3. Kulish R.V. (2014). *Pidhotovka maibutnykh fakhivtsiv doshkilnoi osvity do profesiinoi diialnosti* [Preparation of future specialists of preschool education for professional activities]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho : zbirnyk naukovykh prats. Vypusk 1.45 (106)*. Mykolaiv : MNU imeni V. O. Sukhomlynskoho, 182 C. S. 73-77. [in Ukrainian].

4. Nikula N.V. (2015). *Prohrama formuvannya metodychnoi kultury maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv u protsesi profesiinoi pidhotovky* [Program for enhancing methodical culture of future primary school teachers in vocational training]. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(19), Issue: 38*, S.47-50. [in Ukrainian].

5. Pidlypniak I. Yu. (2013) *Pidhotovka maibutnykh fakhivtsiv doshkilnoi osvity*. [Training of future specialists in preschool education.] *Psykhologo-pedahohichni problemy silskoi shkoly. № 44*. С. 28-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2013_44_6 [in Ukrainian].

6. Serheieva V. F. (2014). *Tekhnologichniy pidkhid do profesiinoi pidhotovky maibutnykh vykhovatelyv doshkilnykh navchalnykh zakladiv* [Technological approach to professional training of future teachers of preschool educational institutions]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ «Pereiaslav-Khmelnitskyi derzhavnyi pedahohichniy universytet imeni Hryhoriia Skovorody»*. Dodatok 3 do vyp. 31 : *Tematychnyi vypusk « Problemy empirychnykh doslidzhen u psykhologii»*. К.: Hnozys, S. 323-329. [in Ukrainian].